

[Gunnar Fog-Petersen.]

løshedsfonden, der yder $\frac{2}{3}$ i Godtgørelse til Kommunen, og denne faar da atter den ene Halvdel deraf godtgjort af Staten.

Dette Lovforslag, som jo er ret overskueligt og af den højtærede Socialminister særdeles vel begrundet i Bemærkningerne — det er sjældent, at vi paa Rigsdagen har et Lovforslag, hvor Bemærkningerne saa klart og saa vel skrevet fremsætter Begrundelserne for de enkelte Paragraffer som i dette Tilfælde —, dette Lovforslag er vedtaget i Folketinget af et betydeligt Flertal, men Flertallet her i Tinget har nu gennem Ordførernes Taler givet til Kende ikke at kunne gaa med til Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse. Fra de ærede Ordføreres Side peger man paa, at den Hjælp, der bør ydes til de arbejdsløse, som er i den Situation, Lovforslaget omhandler, skal ydes paa Forsikringsgrundlag, det vil sige, at de Arbejdere, som stadig har Arbejde, skal yde Bidrag til denne ekstraordinære Hjælp. Jeg vil gerne rejse det Spørgsmaal, om dette i Almindelighed er et rimeligt Krav at stille. Det forudsætter en Solidaritet og et Fællesskab indenfor Arbejderbefolkningen, som giver sig mange Udslag og paa mange Omraader er til Stede, men hvis Grunden til den ekstraordinære Arbejdsløshed, vi nu har, er af den Art, som har været fremhævet af de foregaaende Talere, eller af beslægtet Art — jeg skal om et Øjeblik gøre nogle Bemærkninger derom —, da er det vanskeligt at faa Øje paa, at Arbejdere, som har regelmæssig og jævn Beskæftigelse i Samfundet, skulde have en større Pligt samfundsmæssigt set eller moralsk til at bidrage til at klare denne Situation, end enhver anden Statsborger har; det er saare vanskeligt at begrunde.

Hvis Arbejdsløsheden har de Aarsager, som her har været diskuteret — og jeg mener, den har disse Aarsager —, saa er vi ude i en Situation, som Forsikringer af den ene eller den anden Art ikke er i Stand til at klare, og der er saa meget mindre Grund til for den ærede Ordfører for Partiet Venstre at gaa ind paa Spørgsmaalet om Forsikringstankens Udvidelse i dette Øjeblik, som det ærede Medlem gjorde sig til Talsmand for en Opfattelse, der indeholder nogen Sandhed, nemlig den, at under stærkt faldende, langvarigt faldende Konjunkturer maa de Lønninger, der ydes i Produktionen, lidt efter lidt indstilles paa, hvad Produktionen kan bære og yde. Hvis dette skulde faa en Virkning i den øjeblikkelige Krisesituation, hvad det neppe

kan tænkes at faa, saa vilde det betyde, at Arbejdslønningerne skulde gaa nedad, men det ærede Medlem vil have let ved at se, at det er vanskeligt at faa en Regulering af Lønningerne nedad paa en Tid, hvor man samtidig paalægger Arbejderne øgede Byrder overfor den Del af Befolkningen, som er vedvarende arbejdsløs. Den Tankegang, det ærede Medlem her er inde paa, modarbejder direkte den Tendens, han paa Lønreguleringsomraadet mener skal følges som heldbringende for Arbejdssituationen. Men jeg mener altsaa ikke, man kan stille dette Krav op og sige, at den Arbejder, som har vedvarende Arbejde, har større Pligt i en saadan Situation, end enhver anden Samfundsborger har. Det er nemlig rigtigt, at den Arbejdsløshedssituation, vi nu staar i, er præget af og foranlediget af Forhold, som vi ikke er Herre over her i vort Land og i vort Samfund. Det ærede 15de tingvalgte Medlem (Tvede) udtalte, at den samlede Regering er ansvarlig for de Forhold, der har fremkaldt Arbejdsløsheden — det ærede Medlem undtog dog derfra den 14 Dages eller 3 Ugers Vinterperiode, vi nu har haft. Men jeg tror, at hvis det ærede Medlem undersøger Forholdene, vil han komme til det Resultat, at hverken denne eller nogen anden Regering kan have Ansvaret for den almindelige Verdenssituation, som er Aarsag til Arbejdsløsheden, ikke alene her, men overalt i Europa og tillige i store Dele af andre Verdensdele.

Fra indsigtfulde Økonomers Side er der Gang paa Gang peget paa, hvad Aarsagerne er til den vanskelige Krisesituation, hvori ogsaa vort Land nu efterhaanden befinder sig, og ingen kan være i Tvivl om, at det er Eftervirkninger af Verdenskrigen og Eftervirkninger her i Landet ogsaa af en Valutapolitik, som kun har forværret alle Forhold i vort Land. Men særlig er det Eftervirkninger af Krigen, og det, der foreligger for os i saa Henseende, det er, at de to store Kunde-Nationer for Danmark, Tyskland og England, er i en saare vanskelig økonomisk Situation, Tyskland, fordi det tabte Krigen og stadig maa udrede de overordentlig store Skadeserstatningsbetalinger, England, fordi det som Følge af Krigen har mistet store Dele af sine oversøiske Markeder. Dette medfører, at disse Lande ikke er i Stand til at aftage Produktionen fra Danmark til de Priser, som de tidligere kunde give. Men dertil kommer, at Eftervirkningerne af Krigen har skabt en stadig Uro i Verden; det ene Land efter det andet skifter Regering eller Regeringsform, eller der findes ingen fast Regering i Landet,